

Kmečka trgovina

Cene

Mnogi kmetovalci naših poročil o cenah ne berejo, če jih pa berejo, jih prav ne razumejo. Eno kot drugo je za kmetovalca škodljivo. Kmet skoraj na vsakem koraku pride v stik s trgovino, ali kot prodajalec ali kot kupec, zato je nujno potrebno, da je v vsem vsaj približno poučen, to je, da ima o cenah vsaj približno sliko. Ker je »Slovenski gospodar« namenjen izključno kmetovalcem, smo to vrzel v življenju in delovanju kmetovalca nadomestili s poročili o cenah v obliki »Kmečke trgovine«. Tako si lahko vsak kmetovalec, ki kaj prodaja ali kupuje, ustvari vsaj približno sliko o dejanskem stanju na sejnih in trgih ter se po tem ravna. Kdor torej poroči o cenah na bere, škoduje le sebi, kajti mi »Kmečke trgovine« ne pišemo radi sebe, ampak le v pouk in korist kmetovalcem.

Drugi apert teh poročil prav ne razumejo. Vedeti je treba, da je o cenah poročati najtežje, ker se stalno spreminjajo. Poleg tega pa ima vsak predmet z ozirom na svojo zunanost svojo posebno ceno, ki jo je težko navesti, da se le določiti na licu mesta. Poročilo o cenah ne moremo jemati niti od trgovcev, ker njihov interes je, da so cene nizke. Zato smo navezani na uradna poročila s sejmov, ki jih sestavlja navadno preglednik živine. Tako se res zgodi, da je cena marsikje drugačna kot je navedeno v časopisu. To pa zato, ker marsikdo prav ne prečita prve številke, ki je najnižja na sejmju, in druge najvišje. Mi iz interesa kmeta, da ve, do kakšne višine so cene poskočile, priobčujemo raje najvišje cene, da kmet ve, da so cene tudi tako visoke. Samo po sebi umljivo je, da bo kupec temu ugovarjal in trdil vse drugo kot je navedeno, kajti njegov interes je, da poceni kupi. Toda kmetu bo številka cene iz časopisa pri kupčiji le prav prišla, ker ima neko podlago, na katero se lahko upira in od katere se ne sme veliko oddaljiti. Zato služijo cene, navedene v »Kmečki trgovini« le kot neka osrednja točka pri kupčiji, od katere se naj kmetovalci preveč ne oddaljujejo.

Izvoz v Italijo se bo povečal

Po novem sporazumu jugoslovansko-italijanskega stalnega gospodarskega odbora je zvišan naš izvoz v Italijo za nad 900 milijonov din. Predvideno izvozno dovoljenje velja do konca junija 1940. Med raznimi izvoznimi predmeti je najbolj zvišana vsota za izvoz lesa, in sicer za polovico (152 milijonov lir). Italija ima velike potrebe po našem lesu. Zato računajo, da bo gornja vsota še prekoračena. Ker so bili pri pogajanjih navzoči tudi zastopniki naših lesnih trgovcev, smo dosegli za les zelo ugodne pogoje. Pšenice in koruze bomo prodali v Italijo za 90 milijonov lir, in sicer koruze za 25 milijonov lir, ostanek pa za pšenico. Živine in živalskih proizvodov bomo prodali v Italijo za 85 milijonov lir, suhih ali pa za 1,2 milij. lir. Vseh ostalih predmetov bomo pa prodali Italijanom za 20—50% več kot doslej. Cene za živino in žito se v sporazumu niso določile in bodo izvozniki to določili v medsebojnih razgovorih pri kupčiji.

Gospodarske zanimivosti

725 milijonov dolarjev nagrade bodo najbrž dobili ameriški farmerji (kmetje) od vlade zato, da bodo pustili gotov del svoje zemlje neobdelane. V Ameriki je namreč letošnja žetev kmetijskih kultur ogromna, zato cene silno padajo. Da bi domači trg ne doživel poloma in da bi farmerji, ki so toliko pridelali, ne doživeli radi tega katastrofe, jim namerava prisločiti na pomoč vlada z 928 milijoni dolarjev. Za 200 milijonov dolarjev bodo odkupili del blaga, ki ga je preveč, 725 milijonov dolarjev se bo pa razdelilo kot nagrada onim farmerjem, ki svoje zemlje ne bodo obdelovali, da bi bilo tako manj blaga in zato višja cena. Mi tega ne moremo razumeti pri dejstvu, da milijoni stradajo. Včasih je bila bogata žetev blagoslov, danes je v Ameriki prokletstvo. Tega pa ne morejo razumeti tudi senatorji, ki so ta Rooseveltov predlog odklonili. Roosevelt sam pa še upa, da ga bo spravil »pod streho«.

Vsakdo ve, kaj dela. Dunajski list »Süd-Ost-Echo« se pritožuje nad jugoslovansko trgovsko politiko. Pravi, da smo se preveč navezali na devizne države (Anglija, Francija). Nemci morajo pač vedeti, da sami nimajo vsega, kar mi potrebujemo, zato moramo to, kar potrebujemo, kupovati tam, kjer dobimo. Trpeti gospodarsko po-

manjkanje izključno radi dobrega sosedstva, nam pa zaenkrat še ni treba.

Uredba za rezervno hrano je bila pred kratkim izdana od našega kmetijskega in vojnega ministra. Uredba se bo izvajala po načrtu, ki ga bo izdelal gospodarsko-finančni odbor. Kot rezervna živila se omenjajo: pšenica, moka, suho meso, mesne in ribje konzerve, posušen fižol, grah, riž, zdrob, razne kaše, sočivje, testenine, sol, mast, olje, sladkor, kava, čaj. Rezervna živila se morajo zagotoviti ne samo za vojsko, ampak tudi za civilno prebivalstvo, zlasti v pasivnih krajih. Rezervna živila za civilno prebivalstvo pridajo v poštev posebno za mesta in industrijske kraje. Verjetno je, da se bodo cene kmetijskih pridelkov radi tega dvignile.

Cene goveje živine

Vol. V Mariboru so na zadnjem sejmju bile cene volom (pa tudi druge živine) povprečno za 1—1,50 din nižje kot na prejšnjih sejnih, kar je vsekakor posledica pomanjkanja krme. Debeli volti so se plačevali po 3,80—5 din, poldebeli 3,15 do 4 din, plemeniti 4,25—5,50 din kg žive teže. Po drugih sejnih so bile sledeče cene: Dravograd 4—5 din, Laško 4,25—5,75 din, Litija 4,50—5,25, Ljubljana 4,50—5,50 din, Kočevje 4—5,50 din.

Biki. Maribor 2,75—4,25 din, Murska Sobota 3,50—5,50 din kg žive teže.

Krave. Maribor glavne 3,75—4,75 din, plemenite 3,50—4,75 din, klobasarice 2,30 din, molzne 4—5,15 din, breje 3,50—4,50 din; Ljutomer 3,50, Murska Sobota 2,50—3 din, Dravograd 3,50—4, Litija 3,50—4,50 din, Kamnik 4—5 din kg žive teže.

Telice. Maribor 3,75—5,25 din, Ljutomer 3,75 do 4,25 din, Murska Sobota 4—4,50 din, Dravograd 4,50—5 din, Laško 4,50—5,25 din, Litija 4,50—5 din, Ljubljana 4,50—6 din, Kamnik 4 do 5 din, Kočevje 4,50—5,50 din kg žive teže.

Teleta. Maribor 4,50—6 din, Ljutomer 5 din, Murska Sobota 4 din, Dravograd 5—6 din, Litija 5—6,50 din, Ljubljana 6—7 din, Kočevje 6,50 do 7 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. V Mariboru je bila cena na zadnjem sejmju skoraj ista kot smo poročali zadnjič. V Ptujju so bili 6—12 tednov stari prasci po 70 do 160 din komad, kg žive teže pa 6,25—7 din.

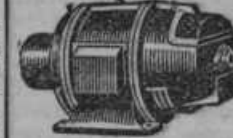
Prasutariji (prolekti). Maribor 9 din, Ptuj 7,25 do 7,75 din, Ljutomer 6,50 din, Dravograd 7 din, Laško 7—8 din, Ljubljana 8—9 din, Kamnik 7,50 do 8 din, Kočevje 7—7,75 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Murska Sobota 8 din, Laško 10 din, Litija 8 din, Ljubljana 9—9,50 din, Kamnik 9 din, Kočevje 8 din kg žive teže.

Tržne cene

Žito. Pšenica: Maribor 175 din, Ljutomer 165, Murska Sobota 150, Dravograd 250, Laško 200, Litija 170, Ljubljana 190—220, Kamnik 200, Kočevje 225 din stot. — Rž: Maribor 150, Murska Sobota 135, Dravograd 200, Ljubljana 195, Ka-

DOBAVLJA-POPRAVLJA

molore
in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
IVAN PASPA I SINOV
Zagreb, Koturška 69

mnik 180 din stot. — Ječmen: Maribor 150, Ljutomer 120, Murska Sobota 140, Dravograd 200, Laško 150, Litija 140, Ljubljana 195—220, Kamnik 180, Kočevje 225 din stot. — Koruza: Maribor 125—150, Ljutomer 140, Murska Sobota 120—130, Dravograd 150, Litija 150—160, Ljubljana 165—185, Kamnik 150, Kočevje 200 din stot. — Oves: Maribor 100, Ljutomer 120, Dravograd 175, Laško 170, Ljubljana 195—230, Kamnik 250, Kočevje 200 din stot. — Ajda: Maribor 150 din stot. — Fižol: Maribor 250—400 din, Ljutomer 200, Murska Sobota 170, Dravograd 275, Laško 300, Litija 400, Ljubljana 400, Kamnik 300—400, Kočevje 300 din stot. — Krompir: Maribor 75—150, Ljutomer 80, Murska Sobota 60, Dravograd 100, Litija 60—70, Ljubljana 100 din stot.

Krma. Seno: Maribor 85, Ljutomer 45, Murska Sobota 40, Dravograd 50, Laško 60—65, Ljubljana 60—80, Kamnik 70, Kočevje 75 din stot. — Lucerna: Dravograd 60, Kamnik 100 din stot. — Slama: Maribor 45, Ljutomer 30, Murska Sobota 20, Dravograd 40, Laško 25, Ljubljana 50, Kamnik 30, Kočevje 25 din stot.

Drva. Maribor 105, Ljutomer 80—90, Murska Sobota 80, Dravograd 70, Laško 60—65, Litija 65—70, Kamnik 75, Kočevje 60 din kub. meter.

Vino. Navadno: Maribor 4, Ljutomer 4—5, M. Sobota 3, Litija 3—5 din liter pri vinogradnikih. — Sortirano: Maribor 7,50, Ljutomer 6—9, Litija 6 din liter pri vinogradnikih.

Sadje. Jabolka 2—6, hruške 3—6, marelice 8 do 10, breskve 5—12, grozdje 8—12 din kg. Liter malin 4—5, ribeza 2—4, brusnic 6, sliv (ringlo) 1 din na mariborskem trgu.

Perutnina. Kokoši 20—30, piščanec 10—30, gos 35—40, raca 13—16 din na mariborskem trgu.

Zelenjava. Kilogram čebule 2—3, česna 5—8, kislega zelja 3, hrena 8—10, paradižnika 5—6, fižola v stročju 5—6 din; glava zelja in ohrovt 0,50—3 din, karfičola 1—6, glavata solata in endivija 0,50—2 din, kumara 0,50—3 din, buča 1—3, por 0,25—1 din. Liter luščnega graha 10 din.

Sejmi

21. avgusta živinski in kramarski: Kalobje, Pilištaj, Deklečevje — 22. avgusta tržni dan: Dol. Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor — 23. avgusta svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje — 24. avgusta tržni dan: Turnišče; živinski in kramarski: Murska Sobota, Laško, Rogatec, Slovenska Bistrica, Trbegovec, Velenje — 25. avgusta svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Loka pri Zusmu — 26. avgusta svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Rajhenburg.

Razgovori z našimi naročniki

Sestra zapustila dom, da bi dosegla izplačilo dedščine. A. I. M. Ko so Vam starši izročili posestvo, ste prevzeli obvezo, da boste sestri izplačali določen znesek proti polletni odpovedi, ko se poroči ali tudi če zapusti dom; ako ostane doma, pa ima na domu vso oskrbo, vendar pa mora po svojih močeh pomagati pri domačih delih. Sestra je pred par meseci odšla od doma, dala polletno »napoved« ter grozi, da Vas bo »prodala ali zarubila«. Od doma pa še ni odnesla svojega pohištva in nekaj obleke. — Ni važno, ali je sestra odšla četrte ure daleč ali v kak oddaljen kraj. Ako je pustila pohištvo in obleke na domu, ki je sedaj Vaša last, lahko zahtevate, da vse odstrani, nimate pa pravice zadržati denar, odnosno zavleči izplačilo njene terjatve dotelej, da pohištvo odpelje. Ako je pohištvo shranjeno v sobi prevzittkarjev in imata prevzittkarja pravico do izključne uporabe dotične sobe, tedaj nimate pravice zahtevati od sestre, da odstrani pohištvo iz dotične sobe, ako je sestra pohištvo tja spravila, odnosno tam pustila z dovoljenjem prevzittkarjev. — Ako se je

sestra enkrat odselila in dobila svoj denar izplačan, nima pravice vrniti se na Vaš dom brez Vašega dovoljenja — razen, ako ni bila morda volja staršev-izročiteljev (čeprav ne izrečno izražena) drugačna, odnosno nasprotna in ste Vi ob sklepu izročilne pogodbe z njo soglašali. — Čim bo iztekel polletni rok, morate takoj izplačati celo vsoto, kajti sicer bi Vas smela sestra na plačilo tožiti in bi Vam s tem nastali le nepotrebni stroški. Rubiti in prodati bi Vas, odnosno Vam kaj smela šele po pravomočnosti sodbe, odnosno končani pravdi. Obresti bi bili dolžni plačati šele od dneva naprej, ko poteče polletna odpovedna doba. Plačevanja v obrokih nimate pravice zahtevati, marveč bi morali zanj prositi sestro. — Odpoved je bila pravilna.

Spor, kaj spada med izročeno pritlikline in premičnine. A. I. Glasom izročilne pogodbe so Vam starši izročili razen enega pridržanega travnika »vse svojo nepremičnino« z na njej se nahajajočo pritliklino in premičnino v last. V resnici pa niste dobili polovico tega, kar je bilo pri hiši; tako n. pr. ste dobili le »gole« postelje (luzaj